

I. megoldás Megmutatjuk, hogy a feladat kérdésére igenlő a válasz: a $3k + 2$ ($k = 0, 1, 2, \dots$) alakú számok egyike sem háromszögyszám, így ezek elhagyása után a $2, 5, 8, \dots, 3k + 2, \dots$ végtelen számtani sorozat minden tagja megmarad.

Állításunk igazolásához elég azt belátni, hogy egy háromszögyszám, azaz egy $\frac{n(n-1)}{2}$ alakú szám hárommal osztva nem adhat 2 maradékot. Ha n vagy $n-1$ valamelyike osztható hárommal, akkor $n(n-1)$ és így ennek fele, $\frac{n(n-1)}{2}$ is osztható hárommal. (Felhasználtuk, hogy 2 és 3 relatív prímekek.)

Ha sem n , sem pedig $n-1$ nem osztható hárommal, akkor $n+1$ osztható hárommal, tehát $3l$ alakú, és így $n(n-1) = (3l-1)(3l-2) = 9l^2 - 9l + 2 = 9l(l-1) + 2$ alakú. Itt l és $l-1$ szomszédos egészek, szorzatuk páros, ezért $9l(l-1)$ osztható 18-cal.

Azt kaptuk, hogy $n(n-1)$ 2 maradékot ad 18-cal osztva, s ezért $\frac{n(n-1)}{2}$ kilenccel és így hárommal osztva is 1-et. Tehát $\frac{n(n-1)}{2}$ valóban nem ad 2 maradékot hárommal osztva, ahogyan állítottuk.

A fentiekből az is következik, hogy a háromszögyszámok kilenccel osztva csak 0, 1, 3 vagy pedig 6 maradékot adnak, így elhagyásuk után a következő végtelen számtani sorozatok is megmaradnak:

$$\begin{aligned} &2, 11, 20, \dots, 9k + 2, \dots \\ &4, 13, 22, \dots, 9k + 4, \dots \\ &5, 14, 23, \dots, 9k + 5, \dots \\ &7, 16, 25, \dots, 9k + 7, \dots \\ &8, 17, 26, \dots, 9k + 8, \dots \end{aligned}$$

Megjegyzés. Hasonlóan igazolható, hogy a $2, 7, \dots, 5k + 2$, és a $4, 9, 14, \dots, 5k + 4, \dots$ sorozatok minden tagja megmarad, ugyanis egy háromszögyszám ötten osztva csak 0, 1 vagy 3 maradékot adhat.

II. megoldás. Most egy általánosabb állítást bizonyítunk be. Láttuk, hogy mind hárommal, mind pedig ötten osztva van olyan maradék (pl. a 2, ill. a 4), ami nem fordul elő a háromszögyszámok között, és így a $3k + 2$ ($k = 1, 2, \dots$), illetve az $5k + 4$ ($k = 1, 2, \dots$) végtelen számtani sorozatok megmaradnak a háromszögyszámok elhagyása után. Most igazoljuk, hogy *tetszőleges p páratlan prímszámhoz van olyan maradék, amelyet $\frac{n(n-1)}{2}$ alakú szám nem adhat p -vel osztva.*

Ehhez két dolgot fogunk belátni.

1. Ha n osztható p -vel, vagy p -vel osztva 1 maradékot ad, akkor $\frac{n(n-1)}{2}$ osztható p -vel. Ez nyilvánvaló, hiszen $n(n-1)$ osztható p -vel, s így a fele is (mert 2 és p relatív prímekek).

2. Hogy $\frac{n(n-1)}{2}$ a p -vel osztva mennyi maradékot ad, az csakis attól függ, hogy az n mennyi maradékot ad p -vel osztva. ($p = 3$ -ra ezt tulajdonképpen beláttuk az első megoldásban.) Ez következik abból, hogy ha n és m ugyanazt a maradékot adják p -vel osztva, akkor $\frac{n(n-1)}{2}$ és $\frac{m(m-1)}{2}$ is ilyenek. Valóban:

$$\frac{n(n-1)}{2} - \frac{m(m-1)}{2} = \frac{n^2 - m^2 + n - m}{2} = \frac{(n-m)(n+m+1)}{2}.$$

Feltevésünk szerint itt $(n-m)$ osztható p -vel, tehát a számláló, és így a fele is osztható p -vel, mert $(2, p) = 1$. $\left(\frac{(n-m)(n+m+1)}{2}$ egész, hiszen két egész különbsége.) Ezzel a 2. állításunkat is beláttuk.

Nézzük most meg, hogy $\frac{n(n-1)}{2}$ hányféle maradékot adhat p -vel osztva. Az n nyilván p különböző maradékot adhat, a 0-t, az 1-et, a 2-t, \dots és a $(p-1)$ -et. Az első két esetben az **1.** állítás szerint $\frac{n(n-1)}{2}$ osztható p -vel. Marad $p-2$ lehetőség, s miután a **2.** állítás szerint $\frac{n(n-1)}{2}$ maradéka csak az n maradékától függ, $\frac{n(n-1)}{2}$ legfeljebb $p-2$ különböző maradékot adhat a maradó $p-2$ esetben. Az $\frac{n(n-1)}{2}$ tehát legfeljebb $(p-1)$ különböző maradékot adhat p -vel osztva, és mivel p különböző maradék van, így legalább egy maradék valóban „kimarad”. Ezzel az állításunkat igazoltuk.

A fentiek után már következik, hogy tetszőleges p páratlan prímszámra van p különböző végtelen számtani sorozat a „nem-háromszögyszámok” között, és így persze az is igaz, hogy ha d pozitív egész és van páratlan prímosztója (d nem kettőshatvány), akkor d különböző végtelen számtani sorozat is van a „nem-háromszögyszámok” között.

(S. L.)

Megjegyzés. Bizonyítható, hogy ha d kettőhatvány, akkor nincs d különbségű végtelen számtani sorozat a „nem-háromszögszámok” között.